

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Lausuntopyyntö
15.9.2023 (1858/2023)

Lausuntopyyntö

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026:sta ja siihen linkitettävistä lakisäätteisistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista

Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 on strateginen alueellinen asiakirja, joka linjaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja niiden toimeenpanon väestötasolla. Se on järjestyksessään neljäs alueellinen hyvinvointisuunnitelma Pirkanmaalla. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Lainsäädäntö velvoittaa liittämään tähän asiakirjaan muut laissa määritellyt alueelliset hyvinvointisuunnitelmat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ([lastensuojelulaki 417/2007, 12 §](#)),
- alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma ([oppilas- ja opiskelijahuoltolaki \(1287/2013\), 13a §](#)),
- alueellinen neuvolasuunnitelma ([terveydenhuoltolaki \(1326/2010\), 15 §](#)),
- alueellinen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi ([laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista \(908/2012\), 5 §](#)) sekä
- alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ([laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä \(523/2015\), 5 §](#)).

Kaikilla hyvinvointisuunnitelmissa on yhteisen tilannekuvan perusteella muodostetut yhteiset painopisteet ja näiden tavoitteet. Asiakirjat on muutoin valmisteltu omina kokonaisuuksinaan.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026:n **kertomusosa** kuvaa pirkanmaalaisen väestön hyvinvoinnin tilaa sovittujen indikaattoreiden (tunnuslukujen) kautta sekä edellisen kauden vastaavan asiakirjan painopisteiden ja tavoitteiden toimeenpanoa. Nämä ovat muodostaneet perustan asiakirjan **suunnitelmaosalle**. Se sisältää hyvinvointialueen ensimmäiselle valtuustokaudelle alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, niiden tavoitteet ja toimeenpanosuunnitelman. Suunnitelmien toimeenpanosuunnitelmat kuvaavat, miten kunkin hyvinvointisuunnitelman kautta edistetään Pirkanmaan väestön hyvinvointia ja terveyttä ja tuetaan arjessa pärjäämistä yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Toimeenpanosuunnitelmat toteuttavat osaltaan Pirhan strategian toimeenpanoa ja niiden toimeenpano on osa kaikkien Pirhan palvelulinjojen toimintaa. Valmistelussa on huomi-

oitu myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2023–2026 sekä kunnan ja hyvinvointialueen valtionosuuden perustana olevien HYTE-kerrointen tunnusluvut (indikaattorit).

Alueellisten hyvinvointisuunnitelmien valmistelun ohjausryhmä on hyväksynyt valmistelun väli-vaiheet: tilannekuvan perustana käytettävän indikaattoripaketin ja siitä nostetut alueelliset väestötason hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet sekä näiden tavoitteet ja asiakirjojen lähettämisen lausuntokierrokselle. Asiakirjojen valmisteluun on osallistunut toimijoita hyvinvointialueen eri palvelulinjoilta, valiokunnista ja vaikuttamistoimielimistä, kunnista sekä kolmannen sektorin toimijoista. Lisäksi kunnat ovat osallistuneet valmisteluun alueellisen hyvinvointikoordinaattoreiden verkoston kautta.

Alueellisen hyvinvointikertomus ja -suunnitelman toimeenpanosuunnitelmassa on ehdotukset arviointimenettelyineen siitä, miten alueellisten painopisteiden ja niiden tavoitteiden toimeenpanoa voi toteuttaa kunnassa ja muissa sidosryhmissä. Kunnan hyvinvointityö koskee kaikkia toimialoja, joten asiakirjasta toivotaan laajaa keskustelua eri toimielimissä. Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 sekä siihen liitettävät alueelliset hyvinvointisuunnitelmat päivitetään lausuntokierroksen jälkeen. Asiakirjat hyväksyy lopulta Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto.

Pirkanmaan hyvinvointialue pyytää jakelussa mainittuja kuntia ja muita tahoja antamaan lausuntonsa Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026:sta sekä siihen liitettävistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista. Lausuntoa pyydetään erityisesti asiakirjoissa esitettyjen toimeenpanosuunnitelmien sisällöstä ja yhteisestä toimeenpanosta.

Lausunto pyydetään toimittamaan 10.11.2023 mennessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon, kirjaamo@pirha.fi

Lisätietoja: ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, maarit.varjonen-toivonen@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialue

Tuukka Salkoaho
Integraatiojohtaja
Integraation toimialue
Pirkanmaan hyvinvointialue

Maarit Varjonen-Toivonen
Ylilääkäri
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuyksikkö
Integraation toimialue
Pirkanmaan hyvinvointialue

LIITTEET

Liite 1 Esittelydiat Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus ja alueelliset hyvinvointisuunnitelmat

Liite 2 Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026

Liite 3 Pirkanmaan hyvinvointialueen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Liite 4 Pirkanmaan hyvinvointialueen Neuvolasuunnitelma

Liite 5 Pirkanmaan hyvinvointialueen Opiskeluhooltosuunnitelma

Liite 6 Pirkanmaan hyvinvointialueen Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2025

Liite 7 Pirkanmaan hyvinvointialueen Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

JAKELU

Akaan kaupunki, Hämeenkyrön kunta, Ikaalisten kaupunki, Juupajoen kunta, Kangasalan kaupunki, Kihniön kunta, Kuhmoisten kunta, Lempäälän kunta, Mänttä-Vilppulan kaupunki, Nokian kaupunki, Oriveden kaupunki, Parkanon kaupunki, Pirkkalan kunta, Punkalaitumen kunta, Pälkäneen kunta, Ruoveden kunta, Sastamalan kaupunki, Tampereen kaupunki, Urjalan kunta, Valkeakosken kaupunki, Vesilahden kunta, Virtain kaupunki, Ylöjärven kaupunki

Artteli ry:n kautta Pirkanmaan sote-järjestöt, Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, Kulttuurikeskus Pii-Poo, UKK-instituutti, Kolmostien Terveys Oy, Mäntänvuoren Terveys Oy, Keiturin Sote Oy, Pirkanmaan hyvinvointialueen valiokunnat ja vaikuttamistoimielimet